

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, 25.04.2006
COM(2006) 173 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ
KOMITETU REGIONÓW**

**Plan działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010:
przyspieszenie wprowadzania elektronicznych usług administracji publicznej
w Europie z korzyścią dla wszystkich**

{SEC (2006) 511}

SPIS TREŚCI

1.	Plan działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010: cele i oczekiwania do roku 2010	3
2.	Dotarcie do wszystkich obywateli: wykorzystanie elektronicznej administracji do wspierania integracji społecznej	5
3.	Sprawne i skuteczne funkcjonowanie	6
3.1.	Gromadzenie danych.....	7
3.2.	Wymiana doświadczeń.....	7
4.	Kluczowe usługi dla ludności i podmiotów gospodarczych.....	8
5.	Spełnienie podstawowych warunków	10
6.	Wzmocnienie uczestnictwa obywatelskiego i demokratyzacja podejmowania decyzji w Europie.....	11
7.	Zarządzanie planem działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010 oraz jego realizacja.....	12
8.	Wnioski	13

**KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ
KOMITETU REGIONÓW**

**Plan działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010:
przyspieszenie wprowadzania elektronicznych usług administracji publicznej w Europie
z korzyścią dla wszystkich**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

**1. PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ ADMINISTRACJI ELEKTRONICZNEJ W RAMACH
INICJATYWY i2010: CELE I OCZEKIWANIA DO ROKU 2010**

Komisja niniejszym przedstawia swój plan działania na rzecz administracji elektronicznej, stanowiący integralną część jej inicjatywy i2010 na rzecz nowych miejsc pracy i wzrostu gospodarczego w społeczeństwie informacyjnym. Celem planu jest znaczący wkład w realizację strategii lizbońskiej i innych inicjatyw Wspólnoty Europejskiej.

Kraje przodujące pod względem otwartości i sprawności funkcjonowania sektora publicznego oraz gotowości do wprowadzenia usług e-administracji znajdują się również w czołówce jeśli chodzi o wyniki gospodarcze i konkurencyjność¹. Silny związek pomiędzy konkurencyjnością, innowacyjnością i jakością administracji publicznej w poszczególnych krajach oznacza, że w gospodarce globalnej lepsze państwo stanowi niezbędny warunek utrzymania konkurencyjności. Dzięki elektronicznej administracji władze publiczne mogą wnieść znaczący wkład w realizację strategii lizbońskiej.

Przyspieszenie wprowadzania elektronicznych usług administracji publicznej jest istotne również z punktu widzenia modernizacji i innowacji w sytuacji, gdy władze stoją w obliczu poważnych problemów, takich jak starzenie się społeczeństw, zmiany klimatyczne czy terroryzm, a jednocześnie obywatele żądają lepszych usług, wyższego bezpieczeństwa i większej demokracji, natomiast przedsiębiorstwa domagają się ograniczenia biurokracji i poprawy sprawności działania. W miarę jak Unia Europejska rozszerza się, a jednocześnie zwiększa się jej różnorodność, pojawiają się nowe potrzeby – takie jak potrzeba sprawnego świadczenia transgranicznych usług publicznych – mające istotne znaczenie dla zwiększenia mobilności obywateli oraz dla europejskich przedsiębiorstw. Elektroniczne usługi administracji publicznej mogą pomóc władzom w rozwiązaniu tych problemów i zaspokojeniu tych potrzeb.

¹ Sprawozdania Światowego Forum Ekonomicznego na temat konkurencyjności na świecie, wykresy i tabele wyników Komisji Europejskiej dotyczące innowacyjności, sprawozdania ONZ dotyczące gotowości do wprowadzenia usług e-administracji na świecie (2003, 2004, 2005).

Sukcesy i potencjał usług elektronicznej administracji już teraz widać wyraźnie w kilku państwach UE, zaliczających się do światowej czołówki. W Danii elektroniczne fakturowanie przynosi podatnikom oszczędności rządu 150 mln EUR, a przedsiębiorstwom – 50 mln EUR rocznie. Gdyby wprowadzić je we wszystkich państwach UE, łączne oszczędności mogłyby sięgnąć ponad 50 mld EUR rocznie. W Belgii osoby niepełnosprawne mogą obecnie uzyskać świadczenia przez Internet w ciągu kilku sekund. Wcześniej trwało to 3 do 4 tygodni. Tego rodzaju oszczędności i udogodnienia mogą stać się powszechnym udziałem obywateli Europy w wielu dziedzinach usług publicznych.

W ramach niniejszego planu działania Komisja dąży do:

- szybszego zapewnienia konkretnych korzyści wszystkim obywatelom i przedsiębiorstwom;
- zapobieżenia powstawaniu nowych barier dla jednolitego rynku w następstwie fragmentacji i braku interoperacyjności administracji elektronicznej na poziomie krajowym;
- poszerzenia zakresu korzyści wynikających z wprowadzenia elektronicznej administracji na poziomie unijnym, poprzez umożliwienie wykorzystania efektu skali w inicjatywach państw członkowskich oraz poprzez współpracę przy rozwiązywaniu wspólnych, europejskich problemów;
- zapewnienia współpracy wszystkich zainteresowanych stron przy opracowywaniu koncepcji oraz wdrażaniu elektronicznej administracji.

Punktem wyjścia dla niniejszego planu działania jest w szczególności deklaracja ministrów² przyjęta podczas trzeciej konferencji ministerialnej poświęconej e-administracji, w której jednoznacznie sformułowano oczekiwania dotyczące powszechnych i wymiernych korzyści wynikających z elektronicznego dostępu do usług administracji publicznej w roku 2010. Komisja z zadowoleniem przyjęła tę deklarację oraz stanowcze zobowiązanie ze strony państw członkowskich i sektora prywatnego³. Plan działania bazuje na znakomitej współpracy z krajowymi inicjatywami na rzecz administracji elektronicznej w podgrupie ds. e-administracji powołanej w ramach Grupy Doradczej ds. inicjatywy eEurope.

Niniejszy plan działania koncentruje się na wkładzie Komisji Europejskiej w realizację celów państw członkowskich oraz polityk Wspólnoty, w szczególności w zakresie strategii lizbońskiej, rynku wewnętrznego, lepszych uregulowań prawnych oraz obywatelstwa europejskiego.

Plan obejmuje pięć głównych celów w zakresie elektronicznej administracji, wyznaczając konkretne cele na rok 2010⁴:

- **Dotarcie do wszystkich obywateli:** wykorzystanie elektronicznej administracji do wspierania integracji społecznej, tak aby do roku 2010 wszyscy obywatele odnosili korzyści z wiarygodnych, nowatorskich usług, łatwo dostępnych dla każdego;

² 24 listopada 2005 r., Manchester, Wielka Brytania

<http://www.egov2005conference.gov.uk/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>.

³ Deklaracja Europejskiego Branżowego Stowarzyszenia Informacji, Łączności i Technologii Elektronicznej (EICTA) w sprawie e-administracji, 25 listopada 2005 r.

⁴ Cele 1-4 stanowią streszczenie celów zawartych w deklaracji ministrów.

- **Sprawne i skuteczne funkcjonowanie:** przyczynienie się w znaczący sposób do wysokiego poziomu zadowolenia użytkowników, przejrzystości i odpowiedzialności, do ograniczenia obciążeń administracyjnych oraz do poprawy sprawności działania, do roku 2010;
- **Wdrażanie kluczowych usług** dla ludności i podmiotów gospodarczych: do roku 2010 udzielanie wszystkich zamówień publicznych powinno być możliwe przez kanały elektroniczne, przy faktycznym wykorzystaniu tej formy na poziomie 50 %⁵. Należy także uzgodnić współpracę w zakresie wdrażania dalszych kluczowych usług elektronicznych dla ludności;
- **Spełnienie podstawowych warunków:** umożliwienie ludności i podmiotom gospodarczym korzystania z wygodnego, bezpiecznego, interoperacyjnego i uwierzytelnianego dostępu do usług publicznych w całej Europie do roku 2010;
- **Wzmocnienie uczestnictwa obywatelskiego i demokratyzacja podejmowania decyzji:** przedstawienie do roku 2010 skutecznych narzędzi prowadzenia debaty publicznej oraz uczestnictwa w demokratycznym podejmowaniu decyzji.

2. DOTARCIE DO WSZYSTKICH OBYWATELI: WYKORZYSTANIE ELEKTRONICZNEJ ADMINISTRACJI DO WSPIERANIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Z integracyjnymi usługami elektronicznej administracji wiążą się następujące kwestie:

- problem **zwalczania** tzw. „**podziału cyfrowego**” i przeciwdziałania marginalizacji społecznej w związku z elektronicznym dostępem do usług publicznych;
- możliwość realizacji **inicjatyw integracyjnych z wykorzystaniem technologii teleinformatycznych**, dzięki nowym możliwościom stwarzanym przez elektroniczną administrację.

Usługi publiczne oparte na technologiach teleinformatycznych przyczyniają się do wzmocnienia integracji społecznej i usuwania barier ograniczających szanse osób upośledzonych społecznie. Serwisy internetowe władz publicznych mają sporo do nadrobienia, aby spełniać wytyczne dotyczące e-dostępności⁶. Użytkownicy będą również w przyszłości domagać się dostępu do usług publicznych innymi niż Internet kanałami, np. przez telewizję cyfrową, telefon komórkowy lub stacjonarny bądź w kontakcie bezpośrednim.

Państwa członkowskie zobowiązały się do realizacji integracyjnych celów związanych z usługami elektronicznej administracji, **tak aby do roku 2010 wszyscy obywatele, w tym grupy upośledzone społecznie, stali się beneficjentami tych usług, a także aby europejskie władze publiczne oferowały informacje i usługi publiczne, które będą charakteryzować się łatwiejszą dostępnością i wyższą wiarygodnością, dzięki nowatorskim zastosowaniom technologii teleinformatycznych, uświadamianiu korzyści związanych z e-administracją oraz doskonaleniu umiejętności wszystkich użytkowników i świadczonej na ich rzecz pomocy.**

⁵ Dotyczy zamówień publicznych o wartości powyżej progu WE – patrz punkt 4.

⁶ Sprawozdanie prezydencji brytyjskiej na temat e-dostępności usług sektora publicznego w UE [*eAccessibility of Public Sector Services in the EU*], listopad 2005.,

Komisja będzie wspierać dążenia państw członkowskich do osiągnięcia tych celów zgodnie z komunikatem w sprawie e-dostępności⁷ oraz z planowanym na rok 2008 programem na rzecz e-integracji społecznej w ramach polityki wykorzystania technologii teleinformatycznych na rzecz integracji, wchodzącej w skład inicjatywy i2010. Na podstawie tego programu począwszy od roku 2008 realizowane będą dalsze, konkretne działania.

W ramach otwartej współpracy z państwami członkowskimi, sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim oraz w porozumieniu z europejską siecią administracji publicznej (EPAN), Komisja podejmie następujące konkretne działania:	
2006	Uzgodnienie z państwami członkowskimi planu prac (tzw. „mapy drogowej”) wyznaczającego wymierne cele i najważniejsze etapy na drodze do udostępnienia usług e-administracji wszystkim obywatelom do roku 2010.
2007	Ustalenie z państwami członkowskimi wspólnych wytycznych korelujących rozwój elektronicznej administracji z komunikatem w sprawie e-dostępności.
2008	Opublikowanie specyfikacji strategii świadczenia usług na wielu platformach, umożliwiających dostęp do usług elektronicznej administracji poprzez szereg różnych kanałów, np. przez telewizję cyfrową, telefon komórkowy lub stacjonarny bądź za pomocą innych urządzeń interakcyjnych.

W latach 2006-2010:

- Projekty badawcze, wdrożenia pilotażowe, w stosownych przypadkach wsparcie z funduszy strukturalnych, studia strategiczne i wspólne specyfikacje w ramach powiązanych programów wspólnotowych, dotyczące wymagań użytkownika i skierowane w szczególności na ekonomiczne rozwiązania w zakresie personalizacji, interakcji z użytkownikiem oraz wielojęzyczności w usługach elektronicznej administracji.

Wymiana doświadczeń praktycznych skorelowana z wymianą doświadczeń krajowych w ramach sieci EPAN i skoncentrowana na strategiach wielokanałowych i integracyjnych oraz na sprawdzonych rozwiązaniach.

3. SPRAWNE I SKUTECZNE FUNKCJONOWANIE

Sprawne funkcjonowanie usług oszczędza czas i pieniądze, a skuteczność zwiększa ich użyteczność dla ludności, podmiotów gospodarczych i organów administracji, zgodnie z pięcioma celami niniejszego planu działania. Sprawnie i skutecznie funkcjonujące usługi przynoszą korzyści na trzech poziomach: a) ludności i podmiotów gospodarczych, b) organów administracji oraz c) społeczeństwa i gospodarki jako całości.

Państwa członkowskie oczekują, że **elektroniczna administracja przyczyni się do wzrostu zadowolenia użytkowników z usług publicznych oraz do znaczącego zmniejszenia obciążeń administracyjnych podmiotów gospodarczych i ludności do roku 2010. W tym samym okresie powinien także nastąpić istotny wzrost sprawności funkcjonowania**

⁷ Komunikat w sprawie e-dostępności, COM(2005) 425

sektora publicznego oraz zwiększenie przejrzystości i odpowiedzialności dzięki nowatorskim zastosowaniom technologii teleinformatycznych.

Większość problemów dotyczy szczebla krajowego lub regionalnego, natomiast wkład Komisji Europejskiej w realizację wszystkich pięciu celów niniejszego planu obejmuje dwa rodzaje działań: gromadzenie danych i wymiana doświadczeń.

3.1. Gromadzenie danych

Dostarczanie odpowiednich informacji⁸, kwantyfikowanie, analizy porównawcze⁹, gromadzenie danych oraz porównywanie skutków i korzyści ma zasadnicze znaczenie dla upowszechniania usług elektronicznej administracji. Trwają prace nad wspólnymi ramami dla pomiaru skutków i korzyści, obejmującymi analizę porównawczą z wykorzystaniem wspólnych wskaźników (mierzonych na poziomie krajowym lub w ramach działań ogólnoeuropejskich) oraz wyciąganie wniosków na podstawie konkretnych przypadków z wykorzystaniem wymiernych wskaźników¹⁰. Powstają nowe, wymagające dalszego dopracowania modele ekonomiczne, które mogą służyć jako uzupełniające narzędzia pomagające znaleźć nowe sposoby wykorzystania danych, np. do określania związków między inwestycją i wydajnością w ramach projektu e-administracji lub wpływu inicjatyw i programów na rzecz e-administracji na wzrost PKB, tworzenie nowych miejsc pracy i integrację społeczną.

3.2. Wymiana doświadczeń

Powszechnie uznaje się potrzebę szerszej wymiany doświadczeń¹¹. Wprowadzane są takie mechanizmy jak ramy na rzecz sprawdzonych rozwiązań w elektronicznej administracji¹², obserwatorium ds. elektronicznej administracji¹³, portal „Twoja Europa”¹⁴, sieć TESTA¹⁵ oraz kompleksowa obsługa celna¹⁶.

Umożliwiają one rozkład ryzyka i wykorzystanie efektu skali w poszukiwaniu nowatorskich rozwiązań i nadających się do powielenia składników innowacji oraz wymianę sprawdzonych rozwiązań. Należy wspomnieć także o własnych pracach Komisji nad szerszym wykorzystaniem narzędzi informatycznych¹⁷. Należy w większym stopniu wykorzystać wyniki współpracy w ramach sieci EPAN w zakresie nowatorskich usług publicznych, poprzez ich powiązanie z popieranymi przez Komisję sprawdzonymi rozwiązaniami.

⁸ Przeprowadzane przez Eurostat badania gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w państwach członkowskich stanowią ważne źródło informacji na temat integracyjnych usług elektronicznej administracji i elektronicznych zamówień publicznych.

⁹ Program MODINIS: analiza porównawcza podstawowych usług e-administracji świadczonych on-line – pomiar 6 (2006) oraz nowy projekt pilotażowy na rzecz udoskonalenia wskaźników używanych w analizie porównawczej usług e-administracji.

¹⁰ Program MODINIS: studium eGEP (*eGovernment Economics Project*) dotyczące finansowania, korzyści i opłacalności elektronicznej administracji, http://europa.eu.int/egovernment_research.

¹¹ Deklaracja ministrów z drugiej konferencji ministerialnej w Como (Włochy), 7 lipca 2003 r.; komunikat z roku 2003 w sprawie elektronicznej administracji, COM(2003) 567; konkluzje Rady w sprawie elektronicznej administracji, grudzień 2003.

¹² <http://egov-goodpractice.org>

¹³ eGovernment Observatory: <http://europa.eu.int/egovo>

¹⁴ <http://europa.eu.int/youreurope>

¹⁵ <http://europa.eu.int/idabc/en/document/2097/556>

¹⁶ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/common/publications/com_reports/customs/index_en.htm

¹⁷ e-Komisja 2006-2010: na rzecz sprawności i przejrzystości, 22 listopada 2005 r.

W perspektywie krótko- i średniookresowej proponuje się podjęcie kwestii stabilności usług infrastrukturalnych za pomocą wspólnotowych programów oraz finansowania krajowego lub regionalnego. Stabilność w długim okresie wymaga jeszcze zapewnienia¹⁸.

We współpracy z państwami członkowskimi, sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim Komisja podejmie następujące działania:	
2006	Komisja we współpracy z państwami członkowskimi zaproponuje wspólne ramy dla pomiaru skutków i korzyści w zakresie elektronicznej administracji, a następnie dokona ich optymalizacji.
2007	Zgodnie z określonymi w inicjatywie i2010 ramami analizy porównawczej przeprowadzona zostanie analiza porównawcza oraz analiza skutków i korzyści dla konkretnych przypadków, na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie, celem kontroli postępu działań w ramach niniejszego planu.
2006	Komisja we współpracy z państwami członkowskimi zbada mechanizmy mające zapewnić długookresową stabilność finansową i operacyjną w zakresie wymiany doświadczeń oraz wspólnego korzystania z infrastruktur i usług.

W latach 2006-2010 Komisja nadal będzie aktywnie wspierać wymianę zasobów, sprawdzonych rozwiązań i doświadczeń w zakresie elektronicznej administracji.

4. KLUCZOWE USŁUGI DLA LUDNOŚCI I PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

W ramach programu na rzecz elektronicznej administracji modernizowane są setki usług publicznych. Większość z nich świadczona jest na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, istnieje jednak szereg usług transgranicznych, które przynoszą znaczące korzyści obywatelom, przedsiębiorcom i organom administracji, stanowiąc znakomity przykład europejskiej administracji elektronicznej. Służą one także mobilizacji zaangażowania na najwyższych szczeblach administracji oraz napędzaniu odpowiedniego zapotrzebowania na usługi podstawowe, takie jak elektroniczna identyfikacja i interoperacyjność, przyczyniając się na zasadzie wzajemności do realizacji celów niniejszego planu działania (patrz także punkt następny). Przy wdrażaniu tych usług należy koncentrować się na uzyskaniu wymiernych korzyści dzięki powszechnemu *korzystaniu* z nich, a nie tylko na ich udostępnieniu w kanałach elektronicznych.

Do tego rodzaju kluczowych usług należą elektroniczne zamówienia publiczne. Dochody sektora publicznego stanowią około 45 % PKB, a władze publiczne w Europie co roku przeznaczają na zamówienia od 15 do 20 % PKB, czyli od 1500 do 2000 mld EUR. Elektroniczne zamówienia i elektroniczne fakturowanie mogą przynieść oszczędności rzędu 5 % całkowitych kosztów realizacji zamówień oraz obniżenie kosztów transakcji o 10 % lub więcej, prowadząc do zaoszczędzenia dziesiątków miliardów euro w skali roku. Na ułatwieniu dostępu do rynków zamówień publicznych mogą skorzystać zwłaszcza małe

¹⁸ W odniesieniu do programu IDABC decyzja 2004/387/WE (Dz.U. L 144, 30.4.2004 (patrz sprostowanie Dz.U. L 181, 18.5.2004, str. 25) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w art. 10 ust. 8 oraz w art. 3 lit. d) stanowi, że mechanizmy mające zapewnić finansową i operacyjną stabilność usług infrastrukturalnych IDABC zostaną zdefiniowane.

i średnie przedsiębiorstwa, zwiększając przy tym swój potencjał teleinformatyczny, a tym samym swoją konkurencyjność.

Rozpowszechnienie elektronicznych zamówień publicznych jest zatem wysoce pożądane. Państwa członkowskie zobowiązały się **do roku 2010 zapewnić wszystkim organom administracji publicznej w Europie możliwość udzielania wszystkich zamówień kanałami elektronicznymi (o ile możliwość taką dopuszcza obowiązujące prawo) oraz doprowadzić do tego, aby co najmniej 50 % zamówień publicznych o wartości powyżej progu WE¹⁹ było przyznawane tą drogą.**

W latach 2006-2010 Komisja we współpracy z państwami członkowskimi zbada, które spośród kluczowych usług o wymiarze paneuropejskim w największym stopniu przyczyniają się do realizacji strategii lizbońskiej. Szczególną uwagę zwróci się na usługi ułatwiające mobilność ludności, np. ulepszone usługi poszukiwania miejsc pracy w całej Europie, a także usługi w zakresie ubezpieczeń społecznych związane z kartotekami pacjentów i elektronicznymi receptami, świadczeniami socjalnymi, rentami i emeryturami w całej Europie oraz usługi edukacyjne związane ze studiowaniem za granicą. Rozpatrywane będą także takie kluczowe usługi jak rejestracja spółek i zwrot podatku VAT dla podmiotów gospodarczych. Należy też dążyć do uzyskania synergii z funduszami strukturalnymi oraz z rozwojem lokalnym i regionalnym.

W pierwszej kolejności działania skoncentrowane będą na transgranicznych elektronicznych zamówieniach publicznych. Prace prowadzone będą w ramach realizacji planu działania na rzecz elektronicznych zamówień publicznych uzgodnionego z państwami członkowskimi w roku 2004²⁰, a ich celem będzie przyspieszenie dążeń państw członkowskich do realizacji rozwiązań transgranicznych.

We współpracy z państwami członkowskimi, sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim Komisja podejmie następujące działania:	
2006	Uzgodnienie z państwami członkowskimi planu prac wyznaczającego wymierne cele i najważniejsze etapy na drodze do stuprocentowego udostępnienia elektronicznych zamówień publicznych oraz ich stosowania na poziomie 50 % do roku 2010.
2007	Przyspieszenie prac nad wspólnymi specyfikacjami najważniejszych elementów transgranicznych elektronicznych zamówień publicznych oraz realizacja wdrożeń pilotażowych, na bazie rozwiązań istniejących w państwach członkowskich lub przez nie opracowywanych.
2009	Ocena wdrożeń pilotażowych i rozpowszechnienie wyników w państwach UE.
2010	Ocena postępu wprowadzania systemów obsługi transgranicznych elektronicznych zamówień publicznych w państwach członkowskich.

W latach 2006-2010 uzgodniona zostanie z państwami członkowskimi współpraca w zakresie dodatkowych, kluczowych usług elektronicznej administracji.

¹⁹ Od około 50 000 EUR dla prostych usług do 6 000 000 EUR dla robót budowlanych.

²⁰ COM(2004) 841: Ramy prawne dla elektronicznych zamówień publicznych na podstawie dyrektyw 2004/18/WE i 2004/17/WE.

5. SPEŁNIENIE PODSTAWOWYCH WARUNKÓW

Elektroniczna administracja znalazła się w punkcie zwrotnym. Dalszy znaczący postęp wymaga spełnienia określonych warunków podstawowych, zwłaszcza dla zapewnienia skuteczności funkcjonowania usług kluczowych. Do warunków takich zalicza się między innymi interoperacyjne zarządzanie identyfikacją elektroniczną (eIDM) na potrzeby dostępu do usług publicznych, elektroniczne uwierzytelnianie dokumentów oraz elektroniczną archiwizację.

Zarządzanie identyfikacją elektroniczną jest już wdrażane w państwach EU, z uwzględnieniem krajowych potrzeb w zakresie usług, tradycji kulturowych oraz preferencji w zakresie ochrony danych osobowych. Jednym z konkretnych rozwiązań może być wprowadzenie zarządzania identyfikacją elektroniczną na podstawie zharmonizowanych, krajowych dokumentów tożsamości, jednak decyzja ta należy do poszczególnych państw. Krajowe dokumenty tożsamości zawierające dane biometryczne oraz zarządzanie identyfikacją elektroniczną na potrzeby dostępu do usług publicznych to dwie oddzielne kwestie. Krajowe dokumenty tożsamości służą bezpieczeństwu publicznemu, np. ułatwiając zintegrowane zarządzanie granicami i pomagając w zwalczaniu terroryzmu, natomiast elektroniczna identyfikacja na potrzeby usług publicznych ma ułatwić dostęp do spersonalizowanych i bardziej inteligentnych usług.

Państwa członkowskie zdają sobie sprawę z tego, jak ważną rolę pełni zarządzanie identyfikacją elektroniczną w staraniach o to, by **do roku 2010 obywatele i przedsiębiorstwa w Europie mieli do dyspozycji bezpieczne i wygodne środki elektronicznej identyfikacji na potrzeby dostępu do usług publicznych we własnym kraju bądź w dowolnym innym państwie członkowskim, wydane na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.**

Komisja Europejska proponuje pragmatyczne podejście do kwestii interoperacyjności poszczególnych systemów zarządzania identyfikacją elektroniczną. Celem jest poszanowanie dla różnych podejść i rozwiązań krajowych bez stwarzania przeszkód dla transgranicznego korzystania z usług publicznych.

Celem aktualizacji danych na temat akceptacji społecznej rozważy się możliwość przeprowadzenia szerszych konsultacji społecznych. Do zastosowania w procesie zarządzania identyfikacją elektroniczną nadaje się podpis elektroniczny. W ramach obserwacji wprowadzania w życie dyrektywy w sprawie podpisów elektronicznych Komisja będzie aktywnie popierać wzajemne uznawanie i interoperacyjność podpisów elektronicznych celem likwidacji przeszkód dla jednolitego rynku. Komisja rozważy również, czy konieczne jest przyjęcie środków regulacyjnych dla zapewnienia rozwoju elektronicznej identyfikacji i elektronicznego uwierzytelniania na potrzeby usług publicznych.

Dokumenty elektroniczne będą miały ponadto istotne znaczenie dla wielu usług, np. dla zamówień publicznych czy zdalnego wystawiania recept lub świadectw edukacyjnych. W latach 2006-2010 Komisja we współpracy z państwami członkowskimi opracuje unijne wymagania ramowe dla uwierzytelnionych dokumentów elektronicznych oraz przygotuje i będzie realizować program prac na rzecz bliższej współpracy w zakresie prowadzenia i uwierzytelniania elektronicznych akt i archiwów w administracji publicznej oraz ułatwienia transgranicznego dostępu do nich.

Uniwersalnym warunkiem podstawowym jest interoperacyjność. Interoperacyjne, podstawowe usługi infrastrukturalne (np. na potrzeby bezpiecznej łączności między organami administracji lub transgranicznego dostępu do akt), wspólne specyfikacje, wytyczne dla interoperacyjności oraz oprogramowanie nadające się do wielokrotnego użycia stanowią składniki skutecznej administracji elektronicznej. Trwają prace nad przyjęciem zaktualizowanej wersji europejskich ram interoperacyjności oraz nad wspieraniem i popularyzacją interoperacyjnych usług administracji elektronicznej, opartych na standardach, otwartych specyfikacjach i otwartych interfejsach, jak przewidziano w komunikacie w sprawie interoperacyjności²¹.

We współpracy z państwami członkowskimi, sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim Komisja podejmie następujące działania:	
2006	Uzgodnienie z państwami członkowskimi planu prac wyznaczającego wymierne cele i najważniejsze etapy na drodze do stworzenia do roku 2010 europejskich ram zarządzania identyfikacją elektroniczną, opartych na interoperacyjności i wzajemnym uznawaniu krajowych systemów zarządzania identyfikacją elektroniczną.
2007	Uzgodnienie wspólnych specyfikacji unijnych dla interoperacyjnego zarządzania identyfikacją elektroniczną.
2008	Monitorowanie dużych wdrożeń pilotażowych interoperacyjnych systemów zarządzania identyfikacją elektroniczną w usługach transgranicznych oraz wdrażanie wspólnie uzgodnionych specyfikacji.
2009	Podpis elektroniczny w elektronicznej administracji: ocena wprowadzenia i stosowania w usługach publicznych.
2010	Ocena stosowania przez państwa członkowskie europejskich ram zarządzania identyfikacją elektroniczną, opartych na interoperacyjności.

6. WZMOCNIENIE UCZESTNICTWA OBYWATELSKIEGO I DEMOKRATYZACJA PODEJMOWANIA DECYZJI W EUROPIE

Demokratyczne podejmowanie decyzji i uczestnictwo obywatelskie wiążą się z kilkoma problemami. W całej Europie odnotowuje się generalnie niską frekwencję w nieobowiązkowych wyborach na szczeblu krajowym i europejskim. Często uważa się, że proces podejmowania decyzji stał się skomplikowany i obejmuje coraz więcej stron i interesów, które należy uwzględnić, oraz wymaga zawierania coraz trudniejszych kompromisów. Obywatele są coraz lepiej poinformowani i domagają się większego udziału. Władze zabiegają o szerokie poparcie ze strony wszystkich środowisk dla prowadzonej polityki, umożliwiające jej skuteczne realizowanie oraz zapobiegające powstawaniu nowych podziałów demokratycznych i społecznych. Lepsze procesy decyzyjne oraz szersze zaangażowanie obywateli na wszystkich ich etapach, w tym na poziomie europejskim, mają decydujące znaczenie dla spójności społeczeństwa europejskiego.

²¹ Komunikat w sprawie interoperacyjności, COM(2006) 45

Jednocześnie pojawiają się nowe możliwości. W szczególności technologie teleinformatyczne oferują ogromny potencjał, umożliwiając angażowanie szerokiej rzeszy obywateli w debaty publiczne i podejmowanie decyzji na wszystkich szczeblach, od gminnego po europejski. Internet doprowadził już do powstania nowych form ekspresji politycznej i dyskusji publicznej, takich jak blog.

Elektroniczna demokracja polega na połączeniu demokracji, nowych technologii oraz nowych form organizacji społecznej i politycznej. 65 % respondentów w internetowym badaniu ankietowym na temat elektronicznej administracji oczekuje, że elektroniczna demokracja pomoże zmniejszyć deficyt demokracji²² oraz uważa, że istnieją dobre przykłady e-demokracji. Do rozwiązania pozostaje jednak wiele kwestii i problemów, od integracji społecznej po jakość procesu podejmowania decyzji.

Rola Komisji Europejskiej polega na ułatwianiu współpracy na poziomie europejskim, zwłaszcza w zakresie e-uczestnictwa, celem doprowadzenia do lepszego zrozumienia i przyspieszenia postępu poprzez wymianę nadających się do powielenia rozwiązań z całego świata, oraz na wspieraniu przejrzystości instytucji europejskich i zaangażowania obywateli przy wykorzystaniu technologii teleinformatycznych. Przyczynią się do tego również inicjatywa e-Komisja oraz europejska inicjatywa na rzecz przejrzystości²³. Ponadto, w porozumieniu z parlamentami państw UE i z innymi zainteresowanymi podmiotami, zbadane zostaną sprawdzone rozwiązania i wspólne specyfikacje dla narzędzi mających za zadanie przybliżyć obywatelom proces podejmowania decyzji w parlamencie.

W porozumieniu z zainteresowanymi podmiotami Komisja podejmie następujące działania:	
2006-2010	Próby opartych na technologiach teleinformatycznych narzędzi przyczyniających się do zwiększenia przejrzystości i zaangażowania społeczeństwa w demokratyczne podejmowanie decyzji. Wspieranie wymiany doświadczeń.
2006	Uruchomienie działania przygotowawczego w zakresie opartych na technologiach teleinformatycznych narzędzi na rzecz lepszego podejmowania decyzji w parlamencie.
2007-2013	Ustalenie zaawansowanych form elektronicznej demokracji jako priorytet programu badań w zakresie technologii społeczeństwa informacyjnego w ramach siódmego programu ramowego.

7. ZARZĄDZANIE PLANEM DZIAŁANIA NA RZECZ ADMINISTRACJI ELEKTRONICZNEJ W RAMACH INICJATYWY I2010 ORAZ JEGO REALIZACJA

Realizacja niniejszego planu działania zależy w znacznym stopniu od współpracy z państwami członkowskimi i z innymi zainteresowanymi podmiotami. Na poziomie unijnym

²² Konsultacje internetowe przeprowadzone przez Dyрекcyję Generalną ds. Społeczeństwa Informacyjnego i Mediów w październiku i listopadzie 2005 r.

²³ Komunikat do Komisji od jej przewodniczącego oraz komisarzy Margot Wallström, Siima Kallasa, Danuty Hübner i Mariann Fisher Boel z okazji uruchomienia europejskiej inicjatywy na rzecz przejrzystości, SEC(2005)1300.

wsparcie dla realizacji planu zapewniają takie programy jak Modinis²⁴, eTEN²⁵, IST²⁶, IDABC²⁷ oraz przyszły program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP)²⁸.

Zważywszy na zasadniczą rolę podgrupy ds. administracji elektronicznej, złożonej z kadry kierowniczej i przedstawicieli krajowych inicjatyw na rzecz administracji elektronicznej, a także na ich owocne metody pracy i praktyczne stosunki robocze z siecią EPAN, Komisja w porozumieniu z państwami członkowskimi proponuje kontynuowanie prac grupy na płaszczyźnie strategicznej w ramach inicjatywy i2010.

Komisja, działając we współpracy z państwami członkowskimi i w bliskim porozumieniu z zainteresowanymi podmiotami, będzie obserwować sytuację strategiczną, opracowywać plany prac i nadzorować realizację planu działań na rzecz elektronicznej administracji.

Grupa przedstawi sprawozdanie na temat włączenia niniejszego planu do krajowych planów na rzecz elektronicznej administracji (państwa członkowskie zobowiązały się do przedstawienia sprawozdań w 2006 r.) oraz opracuje strategię w określonych kwestiach, takich jak integracyjna administracja elektroniczna czy kluczowe usługi zorientowane na obywatela.

Kompleksowy przegląd postępu prac, określenie nowych wytycznych dla priorytetów politycznych i odpowiednia aktualizacja niniejszego planu działania, z uwzględnieniem osiągnięć i zasady upowszechniania rozwiązań nadających się do powielenia, przewidziane są w rocznych sprawozdaniach z realizacji inicjatywy i2010 oraz w ramach konferencji ministerialnych odbywających się w cyklu dwuletnim.

Wspólnie ze zbliżającą się prezydencją portugalską Komisja przygotuje czwartą konferencję ministerialną poświęconą elektronicznej administracji, która odbędzie się w Portugalii w 2007 r.

Niniejszy plan działania ma przede wszystkim przynieść korzyści Europie, jednak uzyskane doświadczenia mogą być wykorzystane z pożytkiem w ramach dalszej współpracy międzynarodowej oraz w krajach rozwijających się.

8. WNIOSKI

Sprawna i nowatorska administracja publiczna ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności Europy na globalnym rynku. Klucz do wykorzystania potencjału sektora publicznego stanowi administracja elektroniczna. Zapowiedziany w inicjatywie i2010 niniejszy plan działania wyznacza kierunek rozwoju usług administracji elektronicznej w Europie oraz określa punkty ciężkości dla wspólnotowych programów, inicjatyw i decyzji politycznych na lata 2006-2010, wskazując jednocześnie konkretną drogę postępowania za pomocą planów prac i monitorowania strategicznego w priorytetowych obszarach. Powodzenie realizacji niniejszego planu działania wymagać będzie współpracy wszystkich zainteresowanych podmiotów.

²⁴ http://europa.eu.int/information_society/europe/2005/all_about/modinis/

²⁵ http://europa.eu.int/information_society/activities/eten/

²⁶ <http://www.cordis.lu/ist/>

²⁷ <http://europa.eu.int/idabc/>

²⁸ http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/cip/